

KIS LAP

ABRONCSJÁTÉK UTÁN. (Lásd a 102. lapon.)

KLÁRI NÉNI NÖVENDEKEI.

— Elbeszélés. —

(VI. Folyt.)

ZSIGA tervei és kívánságai be is teljesültek s a könnyelmű, gondatlan fiu nem is gyanítá, hova fog mindez vezetni. Mindennap pontosan eljárt a titkos pipázó helyre s ott irgalmatlanul füstölt; bele is szokott csakhamar egészen büszkén gyujtott rá Bertók előtt. Bertók pedig szintén pontosan megjelent mindig és folytonosan mesélt csodás dolgokat a fővárosról, úgy hogy Zsigának most már örökké csak ezen járt az esze. De ha Bertók arra esalogatta, hogy szökjenek mindaketten, akkor Zsiga mégis meggondolta a dolgot és sajnálkozva mondogatá, hogy nem hagyhatja el hálátlanul jöltevojét, Klári nénit, sem szegény jó hugocskáját.

— No megállj, gondolá Bertók titkos boszusággal, majd meglátom, ki nem fogok-e rajtad! Akárhogy nem akarsz, mégis el fogsz menni, mikor nekem szükségem lesz reá. Van eszem, hogy nem hagylak itt. Ha végre tervemet rögtön kifecsegnéd tiz esztendőre börtönbe kerülnek. Abból ugyan semmi sem lesz.

Titkos terveiről és gondolatairól Bertók természetesen egy szót sem szólt, Zsigának sejtelve sem volt, hogy pajtása tervez valamit s több nap mult minden fontosabb esemény nélkül.

Egy délután Zsiga megint elment a szokott találkozó helyre; ezuttal azonban Bertók nem jelent meg; de mivel ez már többször is így történt, Zsiga nem igen csodálkozott, hanem estefelé szépen fölkerelkedett és hazament. Előbb azonban

pipáját elrejté a szalma közé, miután jól megnézte, nincs-e benne még tűz, nehogy valami baj támadjon.

Forró nyári idő volt, még éjjel is nagyon meleg volt. Zsiga a nagy hőség miatt sokáig nem tudott elaludni. És amint így ébren feküdt ágyában, hirtelen meglepetve látta, hogy az ablakon át sajtáságos vörhenyes fény árad a szobába. Fölugrott megnézni, mi okozza ezt? Midőn az ablakhoz lépett, látta hogy meglehetősen távolságban roppant tűzszlop emelkedik ég felé. Tűz van! De mi éghet ott? Azon irányban házak nincsenek... ott csak...

Zsigának arczába szökkent a vér, midőn arra gondolt, mi van ott... De aztán kissé megnyugodott.

— Nem az... az lehetetlen, hiszen jól megvizsgáltam. Bizonyosan pásztorok raktak ott a szokottnál nagyobb tüzet.

Másnap reggel sietett ki a szabadba, oda a szénaboglyák felé, — de midőn oda ért, nem látott többé se boglyát, se kazalt, hanem csak egy nagy halom kormot és hamut, leégett széna és szalma maradékát. Nehány ember komoly beszélgetésbe merülve állt a tűz helye körül. Zsiga már mesziről látta, hogy köztök van Bertók is. Midőn pedig közelebb jutott, észrevette, hogy az az egyik ember kezében tart és mutogat valamit; Zsiga megismerte ezt a valamit, — ez egy cserép pipa összeégett töredezett maradványa volt.

Elsápadt és visszahökken, szeretett volna menekülni innen, de az emberek már észrevették őt és mindnyájan feléje tekintettek. Zsiga jól látta, hogy

ha most elszalag, hogy ő okozta, győzte tehát emberekhez, r

— Micsoda történetet a

Végig házpanaszát, azt hazafelé indult zott s menetl

— Kedves a tűz abból a hamu közt t a széna közé. logról?

Zsiga m vörösödött s Bertóknak; mondá:

— Ez k dolog; ha kis nyen akasztó — Akas remegve.

Majd ő igazán olyan már csak lehet büntetés érhetül elkövetett bizonyos-é, h z al a szerenc

Ilyféle Zsiga és sen godni. Bertó s úgy tett, m Zsigával; pe sérte és jól szegény fiu

ha most elszalad, rögtön gyanuba veszik, hogy ő okozta a szerencsétlenséget. Legyőzte tehát ijedelmét s odalépve az emberekhez, meglepetést mutatva kérde:

— Micsoda? Elégett a széna? Hogy történhetett az?

Végig hallgatta a széna gazdájának panaszát, aztán nagyon megzavarodva hazafelé indult. Bertók hozzá csatlakozott s menetközben így szólt Zsigához:

— Kedves barátom, én azt hiszem, a tűz abból a pipából eredt, melyet ott a hamu közt találtak; ebből esett szikra a széna közé. Nem tudsz valamit a dologról?

Zsiga majd sáppadozott, majd elvörösödött s nem tudott szemébe nézni Bertóknak; ez pedig komoly hangon mondá:

— Ez bizony nagyon veszedelmes dolog; ha kisül, ki a bünös, bizony könnyen akasztófára is juthat.

— Akasztófára juthat! kiáltá Zsiga remegve.

Majd összerogyott ijedtében. Hát igazán olyan komoly dolog volna ez? Az már csak lehetetlen, hogy ily rettenetes büntetés érhesse egy egészen akaratlanul elkövetett hibáért! És hát csakugyan bizonyos-é, hogy ő okozta a tüzvészt azal a szerencsétlen pipával?

Ilyféle gondolatokkal tépelődött Zsiga és semmikép nem tudott megnyugodni. Bertók nyugodtan ment mellette s úgy tett, mintha csöppet sem törődne Zsigával; pedig nagyon is szemmel kísérte és jól látta, mennyire meg van a szegény fiu rémulve. Jó ideig szótlantul

haladtak egymás mellett, míg végre Zsiga félénken megszólalt:

— Végre is... tudod Bertók... véletlenség az egész.

— Mi az a véletlenség? kérde Bertók közönyösen.

— No hát hogy... hogy az a széna leégett.

— Vagy úgy! Azt hittem, azt mondd véletlenségnek, hogy az a pipa ott maradt a szénaboglya alatt.

— Ez a Bertók ma igazán kiállhatatlan! gondolá Zsiga titkon, de fenhangan persze nem merte mondani. Hanem mégis megpróbálta, hátha vitézkedés által kimenekülhetne a bajból s ezért hetykén mondá:

— Az különben lehetetlen, hogy az én pipámtól gyuladt volna meg a széna; jól megnéztem, mielőtt letettem s nagyon piczike szikra maradhatott benne, hogy észre nem vettem.

— Ohó, édes Zsiga urfi! felelt Bertók ravasz nevetéssel, nem addig van az! Kicsiny szikrából is támad nagy tűz, azt régente még a szentírásból tanultam. Az már bizonyos, hogy te okoztad a szerencsétlenséget.

Szegény Zsigának minden kedve elmult a vitézkedéstől; leverten, szótlantul haladt ismét egy darabig, aztán halkán mondá:

— Azt hiszem, Bertók, hogy eddig más senki sem tudja a dolgot, csak te... és te nem fogsz elárulni, ugy-e nem?

— Én nagyon keveset tudok az egészből. Tegnap délután épen hazafelé jöttem az erdőből s messziről láttalak, amint a szalmakazal tövében ülve füstöl-

gették. De épen oly jól láthatott más is... és azt hiszem, csakugyan láttak mások, mert az egyik ember, aki ott a törött pipát mutogatta, azt mondta, hogy tegnap látott egy fiut a boglyák körül pipázgatni. Mikor most oda közeledtél, meglepetve nézett rád, mintha megismert volna; de mégsem merte háttározottan reád fogni s tolem kérdezősködött.

— Este mit mondtál? Ugy-é, nem árultál el? Nem mondtad meg, hogy csakugyan én voltam ott?

— Nem mondtam én semmit, nem vagyok én olyan hitvány árukkodó. Ha tudni akarják, ki okozta a tüzvészt, hát kutassák. Én azt hiszem ugyan, hogy ha kissé utána járnak, ki is sütik, mert a hamu alatt talált pipa kezökben van és gyanujok is van reád, tehát könnyen fölfedezhetik, hogy te vagy a bünös. Hanem én nem szölok a viláért sem... csakhogy azért, megvallom, nem szeretnék most a te bőrödben lenni.

Az már igaz, hogy Bertók nagyon furesa módot választott barátja vigasztalására. Minél tovább beszélt Bertók, annál sápadtabb és levertebb lett Zsiga.

Maga is kezdte hinni, hogy nem maradhat sokáig titokban, ki okozta a tüzvészt; gyanakszanak reá s bizonynyal csakhamar reá is bizonyítják, még ha Bertók nem árul is el semmit.

Elvált pajtásától s lassu léptekkel haza ment. Oly sápadtan, annyira megzavarodva ért haza, hogy Klári néni bizvást elhihette, mikor Zsiga azt mondta, hogy beteg s a szobában akar maradni. A jó Rózsika szinte megijedt bátyja rosszullétén s gyöngéden kérdezté, mi a baja? — de Zsiga nem adott feleletet.

Másnap sem akart a Zsiga baja csökkenni; folyvást sápadt, zavart volt, alig evett s ami leginkább föltűnt: Zsiga nem volt többé a régi pajkos gyerek, nem sietett ki a kertbe, a mezőre, hanem csöndesen ült a szobában. Persze, azt senki sem tudta, hogy azért nem mer kimenni a ház-

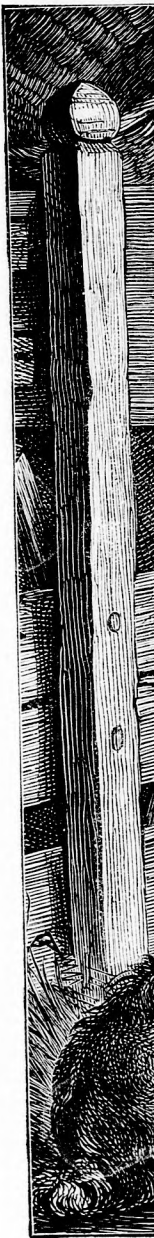
ból, mert fél találkozni az emberekkel; azonban Klári néni mégis észrevett annyit, hogy Zsiga baja nem afféle közöséges betegség, hogy valami egyéb bántja. De hogy mi ez? azt nem tudta kitalálni.

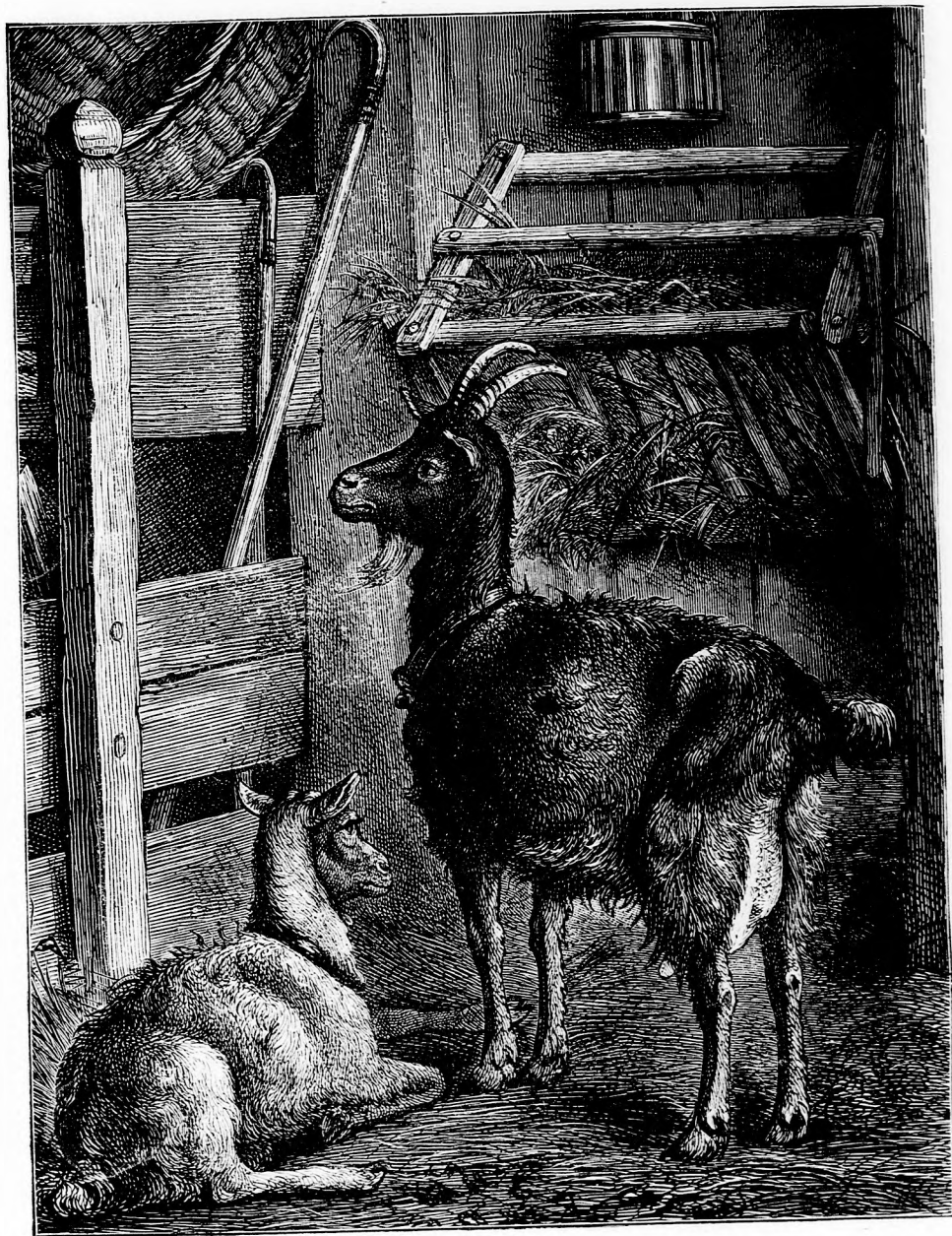
(Folytatása a 102. lapon.)

MAGYAR DIVAT A KÖZÉPKORBAN.

I. Nemes ur. (Lásd a 108. lapon.)

GIDÁK AZ ÓLBAN. (Lásd a 107. lapon.)

(Folytatás a 100. laphoz.)

Néhány nap mult már és Zsiga még is csak olyan zavart és szomorú maradt, ha pedig kérdezték, mi a baja? nem tudott felelni. Nyugtalanága nemcsak nem szűnt, hanem még inkább növekedett s végre már nem bírta állani, beszélnie kellett Bertókkal. Hátha talán mégis fölösleges ijedelme, ha nem is gyanakszának reá? Bertók bizonyosan tudja, hogy áll a dolog, ő mindenkivel beszél s nem fogja titkolni, mert hiszen jó pajtása.

Bertókkal csakhamar találkozott is és aggódva kérde, mit beszélnek arról a szerencsétlen tüzvézsről?

— Bizony, kedves pajtás, olyan formát, ami neked nem igen lesz mulatságos, felelé Bertók komoly arcuzal. — Épen ma halottam, amint egy ember erősen állította, hogy tégedet látott akkor este a szénakazalok közt... a többiek nem akarták ugyan mindjárt elhinni, hanem félek, végre mégis kiderítik s akkor nem szeretnék majd a te helyeden lenni!

— Istenem! De hát mit tegyek! kiáltá Zsiga reszketve. Tanácsolj, Bertók!

— Én csak egy módot tudok a menekülésre, — el kell távoznod e faluból, ha nem is örökre, de hosszabb időre. Egy-két esztendő alatt elfelejtik az emberek az egészséget, ha nem látnak tégedet.

— Eltávozni! szólt Zsiga. De hová? Nincs senkim... nincs hova menjek...

— Az nem baj, én jó barátod vagyok, szívesen segítek rajtad. Tudod, hogy én már régen készülök távozni e nyomorult falusi fészekből a szép, fényes fővá-

rosba, Budapestre. Szívesen viszlek magammal... meglátod, milyen pompás dolgunk lesz, ha egyszer odaérünk.

— Igen, de Klári néni ezt soha sem fogja megengedni!

— Nem? No hát akkor majd meg kell engednie azt, hogy a börtönbe kísérjenek. — Egyébiránt nem is szükséges Klári néni engedélye, elmehetsz a nélkül is. Csak okosan kell elintézni, akkor kell hazulról elszöknöd, mikor Klári néni nincs otthon. Tudom, hogy gyakran szokott a szomszéd faluba átrándulni veletek... te ezt tudod mindig előre s nekem tudtomra adod, azután egy kis roszullétet színlelsz, otthon maradsz s ekkor kényelmesen utra kelünk. Mire Klári néni este hazaér, mi már hegyen-völgyön túl leszünk, nem is fogják tudni, merre mentünk és éjjel nem is kereshetnek. — Gondold meg jól, — ha ezt nem teszed, börtönbe kerülsz.

(Folytatása következik.)

ABRONCSJÁTÉK UTÁN.

(Képpel a czimlapon)

AH, CSAK úgy líhegek, ah, csak úgy zihálok,
SA két lábamon is jaj csak alig állok.

Szörnyű melegen van, hogy kigyult ké-
pem, ni!

Szívem dobog, színt' nem tudok lélegzeni.

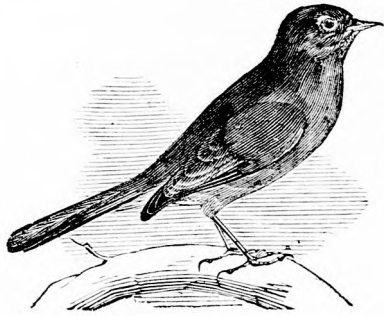
Apikó nagy apó, kérni azt jövök én,
Hadd fúvom ki magam egy kissé az ölén.
Mire megpihentem, kérem engedje meg,
Hogy az abroncsomon újra átszökeljek.

kedves álla-
én is meg-
ténétét, m-
érdekesnek
»Marezi«-
zán furesa

Elein-
végén, az
fejjel, lecs-
moru, sira-
csinyke k-
erdőben e-
gyen volta
már ügyes-
ágakra s
fogságba
ítéletet, l-
életén át.
tollaít, m-
megnyirtá-
san furesa
kicsiny te-
vel. Meg i-

A MI SZÜRKE VARJÚNK.

Kedves Forgó bácsi!

TÖBBSZÖR olvastam már, hogy kis olvasótársaim megírták a »Kis Lap«-nak, ha valami nagyon ügyes kedves állatkájok volt. Ez bátorít, hogy én is megírjam a mi szürke varjúnk történetét, melyet kis olvasótársaim talán érdekesnek fognak találni, mert a mi »Marcsi«-nk — így neveztük el — igazán furcsa, nagyon okos madár volt.

Eleinte ott ült mindig a tornác végén, az ajtóparkány fölött, behuzott fejjel, lecsüggesztett szárnyakkal, szomorú, siralmas képpel. Még egészen kicsinyke kis varjufiók volt, mikor az erdőben egy fiu kivette a fészekből; négyen voltak a fészekben, de a többi három már ügyesebb volt, menekült a magasabb ágakra s csak a mi kis varjúnk került fogságba s rögtön megkapta a szomorú ítéletet, hogy fogságban marad egész életén át. Szárnyának és farkának nagy tollait, melyekkel röpködni tudott volna, megnyírták s szegényke bizony siralmasan furcsa kis teremtes volt, nagy fejével, kicsiny testével, félénken pislogó szemeivel. Meg is szántuk az árvát s megvettük

két ezüst tizeskéért attól a fiutól, gondolván, hogy nálunk mégis csak jobb dolga lesz a kis fogolynak, kit mindjárt elkereszteltünk Marczinak.

Marcsi az első napokban nem igen mutatkozott hálásnak irányunkban. Nem kísérelte meg ugyan a szökést, hanem fölrepült, vagyis inkább csak fölugrott a külső ajtó fölé s ott busongott, mint a kárvallott ember. Onnan beláthatta az udvart, a ház mellett elterülő nagy kertet, sőt láthatta az erdőt is, hol nem régen még a puha fészekben nyugodott többi testvéreivel s hol szabadon, vigan éihetett volna többi varjupajtásaival, kiknek károgása csábitólag hangzott el hozzája; de nem mehetett, nem tudott röpködni. Néha-néha figyelmesen széttekintett, szétterjeszté csonka szárnyát, de aztán ismét visszamerült szomorúságába s nem ügyelt az erdőben vigan élő pajtások hívogatására.

Igy folyt ez néhány napig. Lassankint azonban megvigasztalódott Marcsi, belenyugodott sorsába s figyelni kezdett arra is, mi történik a házban és az udvaron. Az udvaron sok galamb, csirke, rucza sétálgatott; mi gyermekek ott játszottunk s midőn a galambokat, csibéket jó magocskákkal etettük, mindig hívogattuk Marcsit is. Eleinte csak lassan, félve és kedvetlenül közeledett, gyorsan fölkapott egy-két szemet és ismét tova szaladt; néhány nap múlva, midőn látta, hogy semmi baj sem éri, bizalmasabb lett, a galambokkal egészen megbarátkozott, nemsokára pedig a házörző kutyával kötött barátságot. Legtovább tartott, míg velünk gyermekekkel barátkozott meg, de

aztán hü is maradt hozzánk, előjött, mihelyt nevén szólítottuk s kezünkől ette a jó buzaszemet. Mire az ősz beköszönt, Marcsi már egészen otthon és boldognak érezte magát a házban és környékén. Hiába károgtak pajtásai az erdőből, nem hallgatott többé reájok.

Kedvencz helye volt mindig a kapufélfá, innen boszantotta az öreg komondor kutyát, kinek sehogysem tetszett, hogy Marcsi olyan magasra tud fölkapaszkodni. Marcsinak lassacskán szárnya is megnőtt kissé, de azért csöppet sem volt kedve a többi varjuval elvándorolni, mikor ezek a tél közeledtével ott hagyták az erdőt s a városokba vonultak, hogy a házak között könnyebben találhassanak hulladékot eleségül. Érezte Marcsi, hogy most sokkal jobb dolga van, mint szabadban élő pajtásainak. Mialatt kint csikorgó fagy ural-

kodott, ő kényelmesen éldegélt a házban a mi társaságunkban s mire ismét kitavaszkodott, Marcsi annyira megszeliidült,

A BAGOLY ÉS A TÜCSÖK. (Lásd a 107. lapon.)

gy megszerette a házat, az udvart és kertét, mintha itt született volna.

Nagyon pontosan tudta, meddig ter-

jed a mi udvarunk és kertünk határa s ezt soha sem lépte át; bent a kertben és udvarban pedig minden zugot ismert, és

kenyen és udvariasan fogadta a vendéget.

A kert egy távolabbi részében, korlátokkal elzárthelyen tartott édes atyánk néhány özikét; ha idegenek jöttek, rendszeren meglátogatták e szép állatkákat. Egy napon ismét többen indultak a kertbe s az ajtónál az öreg kertész megmutatta, mely irányban menjenek. Marcsi, a mi okos varjunk azonban szintén ott volt közel egy fa ágai közt látta, mi történik. Hirtelen előröpült s néhány lépésnyire a vendégek előtt leszállt a földre fejével integetett és várta, mit fognak tenni; látszott, hogy vezetni akarja őket, csak azt nem tudja, a házba akarnak-e menni vagy a kertbe.

A vendégek a kert felé indultak.

ismert mindenkit, aki a házhoz tartozik. Ha idegen lépett be, rögtön felismerte s rendkívül érdekes volt látni, mily előzé-

On, gondola Marcsi, itt én legjobban tudom a járást! S lassan, komolyan lépkedve megindult a vendégek előtt, a szép sima

uton. Ismerte ő a kert minden nevezetességét, melyet az idegeneknek megmutatni érdemes: a barlangot, a rózsalugast, a kis várromot, a halastót. E látnivalók a nagy uttól jobbra és balra voltak, de a vendégek ezuttal nem értek rá mindezek megtekintésére. A varju egy ideig szépen lépkedett a főuton végig s amint az első mellékösvényhez ért, mely a barlanghoz vezetett, erre fordult s ment szaporán előre. Egyszerre azonban hátrafordult, hogy lássa, követik-e a vendégek s midőn látta, hogy bizony nem követik, gyorsan keresztül röpült a pázsiton, vissza a főutra s megint nagy komolysággal ment elől.

A második keresztutnál, mely a rózsalugashoz vezetett, ismét így tett. Láthatólag csodálkozott, hogy miféle vendégek ezek, kik nem akarják látni a kert nevezetességeit. De midőn a harmadik keresztutra sem követték s megint vissza kellett térnie, egyszerre hangos káromgásra fakadt. Kétségkívül azt mondta, hogy: »Most már tudom, hová akarnak eljutni, az őzekhez. ugy-e? Csak tessék utánam jönni, tudom én az utat! Ejnye, ejnye, hogy ez nem jutott mindjárt eszembe!«

És valóban, ezután minden tétovázás nélkül lépdelt előre, egyenesen az őzikek lakása felé. Hol gyorsabban, hol lassabban ugrált, majd meg-megállt s hátrafordulva bólingatott fejével, pislogott apró, fényes szemével, tudatni akarván, hogy már megértette a vendégek kívánságát.

Midőn az őzketreczhez elértek, Marcsi fölrepült a korlátra s hangos káromgással és szárnyesattogással fejezte ki örö-

mét, hogy az idegeneket e helyre vezetnie szerencsésen sikerült; aztán ő maga is elmerült az őzikek szemlélésébe. De midőn a vendégek távozni készültek, varjunk hirtelen leszállt a korlátról s megint előttök termett az uton. Még pedig nem vezette őket vissza azon uton, amerre jöttek, hanem, amint egy kis mellékösvényhez ért, erre tért rá s hangos káromgással hívta az idegeneket, hogy kövessék, mert még valamit akar nekik mutatni. Mentek tehát utána s csakhamar elvezette őket egy másik körülkerített helyre, a hol az őzikek egyike, mert beteg volt, külön volt elhelyezve. Most már tudta Marcsi, milyen nevezetességeket kívánnak ezek a vendégek látni; mellékutakon, pázsitos téreken keresztül elvezette tehát őket a gerliczék kalitjához, aztán a pávákhöz, — de itt aztán véget ért tudománya s ismét kételkedve állt meg, nem tudván, mitevő legyen.

A vendégek kifelé indultak s a varju elkísérte őket a kert ajtajáig. Itt vig káromgással félre ugrott, elbucszott a vendégektől s visszaröpült előbbi helyére a fára, miután mint tisztességtudó házi gazda megfelelt kötelességének.

Sok más efféle dolgot vitt még végbe a mi okos kis varjunk. A faluban eljárt ismerőseinkhez látogatóba; édes apánkat elkísérte a vadászatra, de mindig híven hazajött, ha parancsolták neki, hogy térjen vissza; vad rokonaival, ha a kertbe jöttek, barátságosan mulatozott, estére azonban mindig vissza az ajtófélfára, kedvencz helyére, hol csöndes nyugalomban tölté az éjt. Itt érte el egy éjjel bánatunkra halála is.

Miként tájuk, de valóslami rosztelkü agyon. Mert tuk az ajtó el nagy kő heven

Megsiratén pedig meg történetét. Mo

Kedves radok

GID.

Kiv

M

H

A

C

S

Á

M

N

N

B

S

A

N

A

K

Miként történt, mai napig sem tudjuk, de valószínű, hogy korán reggel valami rozlelkű fiu egy nagy kővel dobta agyon. Mert halva, szétzuzott fejvel találtak az ajtó előtt s nem messze tőle egy nagy kő hevert.

Megsírattuk s a kertben eltemettük, én pedig megírtam szegény kedvencünk történetét. Megérdemelte.

Kedves Forgó bácsit üdvözölve maradok

hű kis olvasója

Hamvas Béla.

GIDÁK AZ ÓLBAN.

(Képpel a 101. lapon.)

KIVÜL a nagy hideg,
Mérges hóföregteteg.
Hol nyáron legeltünk:
A hegyek oldalán
Csupa fagy: egy fűszál
Sem látszik ki talán.
Ám e szük ólban itt
Mely nekünk elég nagy,
Nem fú be hideg szél,
Nem bánt se hó, se fagy.
Bár jó dolgunk van itt
S mekegjük a telet —
Alig várjuk hogy ki-
Nyiljék a kikelet.
Akkor fönt és alant
Kizöldül mind a haut!

A BAGOLY ÉS A TÜCSÖK.

(Képpel a 104—105. lapokon.)

CSÖNDESEN szunyókált odujában a bagoly, még nem állott be az est, midőn esése után szokott kirepülni. Meglátta ezt egy pajkos tücsök és közelbe lopózván, éles, rikácsoló hangjával folyvást háborgatta a bagolyt, úgy hogy ez nem tudott aludni.

— Kérlek, kedves barátom, menj más helyre dalolgatni, szólt az öreg bagoly szeliden; lásd, én ilyenkor szoktam aludni, ne háborgass!

De a tücsök csak azért is még hangosabban dalolgatott s hozzá még csufolta is a baglyot, hogy ilyenkor alszik, éjjel pedig szerte kóborol. Aztán dicsekedett, hogy mily szép az ő éneke, inkább ezt hallgassa, mint hogy olyan álmosan bóbiskoljon.

A bagoly türelmesen várta, hogy az alkalmatlan tücsök belefáradjon a bosszantásba; de a tücsök csak folytatta és nagyon jól mulatott a bagoly haragján. Egyszerre a bagoly nyájasan megszólalt újból:

— Ha már nem lehet aludnom, mindenesetre igen kellemes időtöltés oly szép dalt hallgatnom, a minővel te mulattatsz. Mert én szeretem ám a zenét. Ha bejőnnél lakásomba, meg is vendégnélek pompás csemegével, mert az ily kitűnő zenész, mint te vagy, megérdemli a jutalmat.

A tücsöknek roppantul hízelt e dicséret s elhítte, hogy a bagoly igazán szépnak tartja énekét és meg akarja jutalmazni. Gyorsan bement tehát a bagoly odujába, — de ekkor a bagoly hirtelen megragadta és megölte. Így aztán békében alhatott a bagoly tovább.

A ki nem hallgat a szép szóra, gyakran keservesen meglakol.

MAGYAR DIVAT A KÖZÉPKORBAN.

I. Nemes ur. — II. Nemes asszony. — III. Paraszt asszony. —

(Képekkel a 100. és 109. lapokon.)

Mikor a nagyapát meglátjátok az ő ő-dívatu, öreg kabátjában, nevetve kiáltjátok: »Jaj, nagyapácska, milyen furcsa kabátja van!« Ő pedig szintén mosolyogva feleli: »Bizony, kis fiam, ez már régi pórtéka; hajdan szép és divatos volt, persze jó régen, mikor még magam is fiatal voltam.« És azután beszélnek a régi időkről, mikor egész más formájú ruhákat hordtak az emberek, mint mi most.

Hát még a régibb időben, több száz esztendővel ezelőtt! Ha az akkor élt vitéz magyar urak és derék asszonyok most élénkbe lépnének, ugyancsak nevetnének azt hinnők, hogy komédiát játszanak, vagy maskarának öltöztek és álarczos bálba készülnek. Pedig ők akkor nagyon szépnek hitték magukat, épen mint mi a mostani divatos ruháinkban magunkat.

A mi magyar őseink, mikor elfoglalták szép hazánkat, Magyarországot: nem sokat törődtek divattal és effélékkel. A hatalmasabb vezérek párduezbőrből és tigrisbőrből készült kaczagányt hordtak diszképen vállaikon s ebből származott a panyókás díszmante, melyet ünnepélyes

alkalmaknál még ma is magára ölt, aki magyar ruhába öltözik. Később a magyarok megismerkedtek a szomszéd népekkel s utánozták ezeknek öltözékét, különösen a férfiak, a nemes urak, kik egyszerűen katonák is voltak mindnyájan és ha kiléptek várukból, csupa vasba öltöztek, úgy hogy az orruk sem látszott ki belőle. Erős vasvértet fogta körül egész testöket s még a sisak is úgy volt csinálva, hogy tetejéről rostélyforma darabot lehetett lehuzni az arc elé és csak a szemeknek, az orrnak és szájnak voltak apró nyílások hagyva.

De az ilyen vasból készült vértes ruházat persze roppant nehéz volt, kényelmetlen és később, mikor az emberek már kissé miveltebbek is voltak, lassanként abbahagyták és legfeljebb akkor öltözték fel, mikor csatába mentek. Ekkor aztán

kezdték mindenféle divatok lábra kapni, csak hogy nem változtak ám olyan gyorsan, mint most s aki egy köpenyeget megvásárolt, elhordta egész életén át, sőt még örökségképen hagyta gyermekeire is.

Olyan divat, minőt most rajzoltam le nektek, ezelőtt épen három száz esz-

MAGYAR DIVAT A KÖZÉPKORBAN.

II. Nemes asszony.

tendővel ezen nyomtatott kori időben hogy a parasztnak olyan ruha volt szabva szabad hordta ruhája bizony kényelmes, szik ki a fészes, keményből, meg a száma kalapból dot még a sel oldalán. asszonyok drága, nehézből készül gény parasztnyoké per egyszerű melyet ma tek a saját ből font for

DUGASZFA

(Képpel a 1

KINEK köletl vol zében egy puha kis melylyel be szoktu hogy a bor, folyadék moljék? össze lehet de rögtön ereszti be

Ez a mint egy üvegek be nálni, har ezélokra is szitenek b

tendővel ezelőtt uralkodott s egy akkor nyomtatott könyvben van lefestve. Akkori időben szigorúan ügyeltek arra, hogy a parasztok és polgárok ne viseljenek olyan ruhát, mint a nemes urak. Ki volt szabva mindenkinek, milyen öltözetet szabad hordania. Ennek a nemes urnak a ruhája bizony nem volt valami szép és kényelmes, alig látszik ki a feje a fesszes, kemény gallérból, meg a sipka forma kalapból; de kardot még mindig visel oldalán. A nemes asszonyok ruhája drága, nehéz szövetből készült, a szegény paraszt asszonyoké persze csak egyszerű vászonból, melyet maguk szőttek a saját kenderükből font fonálból.

DUGASZFA-HÁNTÁS.

(Képpel a 112. lapon.)

KINEK közületek ne lettek volna már kezében egy dugó, az a puha kis fadarab, melylyel üvegeinket be szoktuk dugni, hogy a bor, tej s egyéb folyadék meg ne romoljék? Ruganyos, össze lehet szorítani, de rögtön szétterjeszkedik magától s nem ereszti be a levegőt.

Ez a dugó nem egyébből készül, mint egy fának a héjából. De nemcsak üvegek bedugaszolására lehet ám használni, hanem nagyobb darabokat más czélokra is, még mentő csónakokat is készítenek belőle, mert olyan könnyű, hogy

el nem merül a vízben. Sőt még igen szép fekete füstéket is, a »spanyol fekete« színűt, gyártanak belőle, melyet a festők nagyon szeretnek.

Mindenkinek kezében van a dugaszfa, mert olcsó és nagyon hasznos, de azért csak kevesen tudják, honnan kapjuk és miképen készítik el a mi használatunkra.

A meleg éghajlat alatt fekvő tájakon, Francia-, Spanyol- és Olaszországokban és Afrika északi részein nő egy fa, a dugasztölgy, melyből sok helyen egész erdők vannak. Gyümölcse hasonlít a gesztenyéhez, levelei pedig egész éven át szépen zöldelnek, mert ama vidéken nincs olyan hideg tél, mint nálunk. A fa törzse negyvenötven lábnyi magas, lombja szép terjedelmes koronát képez.

Mindjárt kezdetben, mikor a fa még csak kis csemete, már látszik, hogy héja egészen másféle, mint egyéb fáké. Sokkal vastagabb, tapló forma és könnyen leszakítható. Mikor a fa körülbelül öt éves, a héj alatt nagy meny-

nyiségű, puha, szivacs-fajta anyag képződik, mely nagyon finom és ruganyos, — ez a dugaszfa. Régebben az ottani lakosok az egész fát kivágták, hogy a sokféle czélra használható puha anyagot leszedjék róla. De csakhamar belátták, hogy ezt nem okosan teszik, mert ha a már lehántott fát élni hagyják, néhány

MAGYAR DIVAT A KÖZÉPKORRAN.

III. Paraszt asszony.

esztendő mulva megint képződik rajta az a puha anyag s megint le lehet szedni. Most tehát nem vágják ki többé a fát, hanem csak leszedik héját és ez nemcsak nem árt a fának, hanem még javára szolgál, mert ezután még szebben nő és virágzik. Öt-hat esztendő mulva ismét lehántják és így tovább vagy huszszor, mert a dugaszfa a legtovább élő fák egyike s még 120 éves korában is újra nő puha kérge. Ekként e jól jövedelmező

fákat ott az apa örökségképen hagyja gyermekeire, mert a lehántott héjat a kereskedők megveszik és elhozzák mi hozánk.

Mikor a fa teljesen előregedik, lassanként lehullatja lombjait és akkor a puha héj képződése is megszűnik. Még ekkor is hasznát veszik, mert ekkor végre kívágnak és fölhasználják a fa kemény részét.

A kis zenekar.

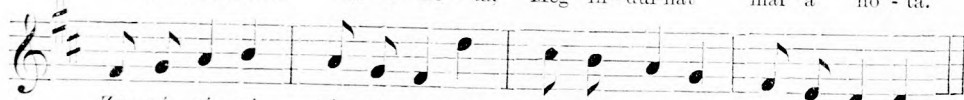
Szövege a »Kis Lap«-ból.

Dallama: *Kohányi bácsitól.*

Mérsékeltén.

A ke-zem-ben itt a kó-ta. Meg-in-dul-hat már a nó-ta.

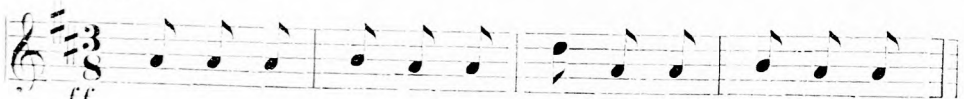
Zu-gó, zú-gó, zú-gó, zú-gó. A nagy ha-su brú-gó, bru-gó

Czigányosan.

Mo-rog ó, zö-rög ó. A ki-seb-bik bő-gó.

Mérsékelve.

Ta-ta-ta, ri-ta-ta: har-sog a trom-bi-ta.

Czigányosan.

Du-vaj, du-vaj, dü-dü-dü: Igy ezin-ezog a he-ge-dü.

Mérsékelve.

p Li - li - li la - la - la: ze - neg a fu - vo - la.

Élénken.

ff Rop, rop, rop, rop, rop, pe - reg a bu - ta dob.

p Dű - dű: he - ge - dű. *f* Ri - ta - ta: trom - bi - ta,

La - la - la: fu - vo - la, *f* Zú - gó brú - gó,

Gyorsabban.

Zör - gő, bő - gő, Így szól mind - e - gyik - nek hang - ja,

Élénken.

ff E - gyütt vár a ze - ne - ban - da. I - haj - la, mu - zsi - ka,

Jár - ja a - ki a - kar - ja! I - haj - la mu - zsi - ka,

Jár - ja a ki a - kar - ja.

DIGASZFEVÉNYEK. (Első a 109. lapon.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest barátok tere, 7-ik sz. Athenaeum-épület.
 Kiadja és nyomtatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
 Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.